

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2331

Vragen van het lid **Teeven** (VVD) aan de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Justitie over *de handhaving van regels door de Arbeidsinspectie bij een kippenboer uit Maasbommel in verband met werkzaamheden door illegalen*. (Ingezonden 20 maart 2009)

1

Deelt u de mening dat het onderzoek in de onderhavige zaak een onderzoek van twee jaar niet rechtvaardigt? Deelt u ook de mening dat met het lange wachten van de Arbeidsinspectie de facto in strijd is gehandeld met het lik-op-stuk-beleid van het kabinet?

2

Vindt u dat het juist is dat de betalingsregeling in werkelijkheid niets voorstelt? Weet u dat standaard een betalingsregeling van drie maanden wordt aangeboden, waarbij het voor de betreffende ondernemer volstrekt onmogelijk is om, gelet op zijn jaarwinst van 39.000 euro, de boete in twee jaar te betalen? Acht u dat redelijk?

3

Bent u ervan op de hoogte dat de ondernemer niet wist dat er sprake was van illegale vreemdelingen? Bent u ervan op de hoogte dat, omdat er sprake is van een keten, direct

(volledige) verwijtbaarheid wordt aangenomen, terwijl er door de Arbeidsinspectie geen onderzoek is gedaan naar wellicht geen of beperkte verwijtbaarheid. Bent u bereid om dit onderzoek alsnog te laten plaatsvinden en de betaling van de boete op te schorten?

4

Waarom bent u van mening dat er in deze zaak geen sprake is van individuele omstandigheden met een zeer uitzonderlijk karakter? Heeft er in de onderhavige zaak wel individuele besluitvorming plaatsgevonden op basis van evenredigheid?

5

Vindt u het redelijk dat aan een kleine ondernemer een boete wordt opgelegd voor het niet controleren van een onbekend persoon ten bedrage van 218.500 euro, waarbij de afschrikkende werking haar doel volstrekt voorbij streeft?

6

Bent u van mening dat met de wijze waarop het beleid wordt geïnterpreteerd en toegepast, een juiste invulling wordt gegeven aan het evenredigheidsbeginsel en hoe zich dit verhoudt tot artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht? In welke gevallen is er sprake naar uw oordeel van evidente bijzondere omstandigheden met een zeer uitzonderlijk karakter? Zijn die wel

eens aangenomen door de Arbeidsinspectie?

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 1703.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de minister van Justitie (ontvangen 15 april 2009)

1

Het lik-op-stuk-beleid bij de handhaving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) duidt op een zo kort mogelijke afhandelingstermijn, een fors boetenormbedrag en een consequent handhavingsbeleid. Ik ben het met u eens, dat in dit specifieke geval de afhandelingstermijn lang is geweest. Het streven naar een zo kort mogelijke afhandelingstermijn mag er echter nooit toe leiden, dat een onderzoek onvolledig en zonder goede waarborgen voor de positie van alle betrokkenen wordt uitgevoerd. In de onderhavige kwestie bleek een korte afhandelingstermijn niet mogelijk. Bij de beantwoording van de kamervragen over deze kwestie die op 5 februari 2009 zijn ingezonden (Nr. 2009Z01932/20801012160) heb ik reeds aangegeven welke factoren daar debet aan zijn.

2

De uitgebreide betalingsregeling is opgesteld vanuit de gedachte dat niet elke belanghebbende de opgelegde boete binnen de wettelijke termijn van 6 weken kan voldoen. Een belanghebbende kan een verzoek doen om een betalingsregeling te treffen. Zonder overlegging van stukken wordt betaling in drie termijnen van een maand altijd toegekend. Als dit niet volstaat kan de belanghebbende om een langere betalingstermijn verzoeken. De belanghebbende dient dit te onderbouwen met financiële gegevens. De betaling kan dan, afhankelijk van de rechtsvorm van de onderneming, worden gespreid over: – maximaal 12 maanden voor een BV, Stichting of buitenlandse onderneming; – maximaal 24 maanden voor particulieren, Vof, eenmanszaak, maatschap; – maximaal 36 maanden voor uitkeringsgerechtigden of particulieren die onder het bestaansminimum dreigen te geraken. Ten aanzien van deze groep geldt, dat de inning van de boete er niet toe zal leiden, dat de besteedbare middelen van betrokkenen uitkomen onder de beslagvrije voet, d.w.z. het normbedrag dat minimaal nodig is ter financiering van het bestaan. In de voorliggende zaak is uit recente informatie van de accountant van belanghebbende over diens financiële positie in de periode 2005–2007 niet gebleken van een slechte financiële situatie. Uit de stukken blijkt, dat er sprake is van winst en een aanwezigheid van eigen vermogen. De solvabiliteit van belanghebbende ligt op een gewenst niveau. Op basis van deze gegevens blijkt niet dat het voor belanghebbende onmogelijk is de boete (in termijnen) te voldoen. De belanghebbende heeft echter niet om een betalingsregeling verzocht zodat deze alleen al daarom niet kon worden toegekend. De belanghebbende is in beroep gegaan. De rechtbank heeft onlangs een voorlopige voorziening toegekend, zodat de betaling is opgeschort.

3

Ja, ik ben ervan op de hoogte dat de ondernemer naar zijn zeggen niet wist wie er voor hem arbeid hebben verricht. De ondernemer achtte zich in het geheel niet verantwoordelijk

voor de inzet van het personeel en heeft geen identiteitscontrole uitgevoerd. Daarmee is hij ernstig in gebreke gebleven. Het feit dat sprake is van een keten heeft geen invloed op het al dan niet toetsen van de verwijtbaarheid. De gedachte dat «direct (volledige) verwijtbaarheid» wordt aangenomen, omdat sprake is van een keten, is niet juist. In feite is het zo, dat schuld in de zin van verwijtbaarheid bij bestuurlijk gesanctioneerde overtredingen geen bestanddeel vormt van het beboetbare feit. Dit betekent dat het bestuursorgaan de verwijtbaarheid niet hoeft te bewijzen, maar deze mag veronderstellen als het daderschap vaststaat. Vorenstaande laat onverlet dat het beginsel «geen straf zonder schuld» geldt. Om aan een boete te ontkomen, c.q. deze te laten verlagen, dient belanghebbende echter een beroep te doen op de afwezigheid van verwijtbaarheid en deze (gedeeltelijke) afwezigheid ook aannemelijk te maken. In casu heeft belanghebbende geen argumenten aangedragen waaruit (verminderde) verwijtbaarheid zou blijken.

4 en 6

In iedere zaak wordt bezien of de door belanghebbende aangevoerde omstandigheden zodanig bijzonder zijn dat ze aanleiding geven de boete te matigen op grond van artikel 4:84 Awb. In zijn algemeenheid is niet aan te geven welke dit zijn; dat maakt de omstandigheden juist bijzonder. In beslissingen op bezwaar wordt en is in voorkomende gevallen gematigd op basis van de toets op bijzondere omstandigheden. In onderhavige casus heeft deze afweging ook plaatsgevonden, maar niet geleid tot matiging van de boete, omdat de omstandigheden niet als individueel en zeer uitzonderlijk van karakter kunnen worden aangemerkt. Belanghebbende had niet zonder meer mogen vertrouwen op de uitlener en er derhalve niet van uit mogen gaan dat «het wel goed zou zitten». Iedere werkgever dient de Wav na te leven, welke plaats hij in de keten ook inneemt. Het feit dat personeel is ingeleend, is derhalve niet als bijzondere omstandigheid aan te merken. Ook het feit dat aan de werknemers een marktconform loon zou zijn betaald en het gebrek aan financieel voordeel uit de werkzaamheden gelden niet als bijzondere omstandigheid. Omtrent zijn persoonlijke financiële

omstandigheden voert belanghebbende geen omstandigheden aan die nopen tot matiging. Financiële omstandigheden op zichzelf beschouwd zijn geen bijzondere omstandigheden. In combinatie met andere omstandigheden leveren zij in onderhavige casus evenmin een bijzondere omstandigheid op.

5

In deze zaak gaat het niet om het niet controleren van «een» onbekend persoon, maar om de illegale tewerkstelling van 23 personen. Illegale tewerkstelling in deze omvang is een zware inbreuk op de doelstellingen van de wet en leidt tot een zeer fors boetebedrag. Bij de totstandkoming van de bestuurlijk boete Wav is bewust ervoor gekozen om de boete per beboetbaar feit op te leggen. Daartoe is besloten om te vermijden, dat een werkgever die een groot aantal illegalen tewerkstelt, (relatief) minder streng wordt aangepakt dan een werkgever die een of enkele vreemdelingen illegaal tewerkstelt.